

***سر آغاز - مجتبی گهستونی**

موضوع ماده(۳) قانون تشکیل میراث‌فرهنگی، صنایع‌دستی و گردشگری مصوب ۱۳۸۲/۱۰/۳ جهت تطبیق با اهداف و وظایف سازمان مذکور در سطوح ملی، منطقه‌ای، استانی و شهری الزامی است.

اکنون در محوطه تاریخی دهمل‌ا اقدام به عملیات زهکشی اراضی کشاورزی (بخشی از طرح احیای ۵۰۰ هزار هکتاری اراضی خوزستان) نموده است که براساس توافقات و مکاتبات باید به منظور حفظ و صیانت از آثار تاریخی و فرهنگی موجود با انتخاب مشاور اقدام به استعلام و بررسی محدوده طرح و مستثنی نمودن محوطه‌های باستانی یاد شده از این فعالیت می کرد.

محوطه باستانی دهملا به شماره ۳۰۳۲۲ و در تاریخ ۹۰/۳/۲۳ در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده و تحت حفاظت و نظارت قوانین و مقررات ناظر بر حفاظت از آثار تاریخی- فرهنگی قرار داشته و عملیات یاد شده مصداق تجاوز به عرصه و حریم یک محوطه باستانی بوده و برابر مفاد قانون مجازات اسلامی جرم و قابل تعقیب است.

پیگیری باستان شناسان و فعالان میراث‌فرهنگی و مشاهده آنها و بررسی نقشه‌های هوایی در سال‌های متمادی نشان داد که وسعت عملیات اجرایی پروژه موردنظر و تعرض به محوطه‌های باستانی در اثر اجرای این طرح بسیار زیاد است چون طبق اعلام س‌لایت موسسه جهاد نصر ۲۶۰۰ دستگاه ماشین آلات سنگین و نیمه سنگین و تخصصی در طرح مورد نظر فعالیت می‌کند و بنابر پیش‌بینی مجریان طرح، این میزان ماشین آلات تا پنج هزار خودرو افزایش می‌یابد.

اما فعالیت‌های مرتبط با احیای این ۵۰۰ هکتار زمین کشاورزی در خوزستان موجب شده که برخی از محوطه‌های تاریخی از بین برود.

پروژه احیایی ۵۰۰ هزار هکتار از اراضی خوزستان با ۷۰

پس از تخریب و تهدید ۳۰۵ محوطه باستانی در پروژه احیایی اراضی؛

تاریخ در هندیجان تهدید می‌شود!

پیمانکار آغاز شده است. پیش تر مسئولان این موسسه در

صحبتی که با آنها داشتیم، عنوان کردند که در سال ۱۳۹۲ کلیه نقشه‌های شبکه آبیاری و زهکشی پروژه ۵۲۰۰ هکتاری را از اداره کل میراث‌فرهنگی خوزستان استعلام کرده‌اند ولی هیچ پاسخی از میراث‌فرهنگی دریافت نکرده‌اند.

مسئولان جهاد نصر معتقد هستند که شاید در ابتدا استعلام‌های لازم را طلب نکرده ولی چرا اداره کل میراث‌فرهنگی خوزستان هم از همان ابتدا سراغ پروژه نیامد تا سراغی از محوطه‌های باستانی بگیرد و یا چرا به بخشی از استعلام‌های درخواستی ما را پاسخ نداد؟

به هیچ وجه منکر بخشی از تاثیرات اقتصادی و فنی پروژه احیای اراضی خوزستان (در صورت وجود آب کافی) در راستای رسیدن به دستاوردهای اقتصاد مقاومتی به‌عنوان بزرگترین طرح کشاورزی ایران نیستیم اما تمام ایراد دست‌اناران میراث‌فرهنگی انجام تخریب‌ها و تعرض‌های پی در پی به محوطه‌های تاریخی خوزستان است. بررسی‌ها حکایت از آن دارد که بعضی مناطقی که این پروژه اجرا می‌شود مملو از محوطه‌س‌ای تاریخی است و داده‌های فرهنگی که در روی زمین مشاهده می‌شود این ادعا را ثابت می‌کند. این پروژه در شهرهایی از جمله آبادان (در گستره ۳ منطقه باستانی)، اهواز (۱۲ منطقه)، اندیمشک (۱۲ منطقه)، اه‌آباد (۱۳ منطقه)، رامهرمز (۹۰ منطقه)، شوش (۶۰ منطقه)، حمیدیه (یک منطقه)، ویس (۳ منطقه)، سوسنگرد (۴ منطقه)، هندیجان (۵ منطقه)، خرمشهر (۲ منطقه)، شوشتر (۲۴ منطقه)، هویزه (۳ منطقه)، کارون (۱ منطقه)، رامشیر (۸ منطقه)، آغا‌جاری (۲ منطقه)، شادگان (۳ منطقه)، امیدیه (۱۴ منطقه)، بهبهان (۱۶ منطقه)، دزفول (۷ منطقه) و در اراضی پایاب سده‌های کرخه، دز، مارون، زهره، خیرآباد و کارون انجام می‌شود. تاکنون

این پروژه با کمترین استعلام از اداره کل میراث‌فرهنگی صنایع‌دستی گردشگری خوزستان پیشرفت داشته است. برای انجام بخش‌هایی از پروژه در کل استان خوزستان، دوهزار کیلومتر لوله زهکش زیر زمینی خریداری شده که این اقدام از عمق تعرض به بخش‌هایی از محوطه‌های تاریخی خوزستان حکایت می‌کند. اما به دلیل نداشتن دسترسی به اطلاعات پروژه مربوطه و عدم اطلاع رسانی از تخریب‌های صورت گرفته توسط مجریان طرح، تاکنون هیچ آمار رسمی از میزان تخریب‌ها منتشر نشده ولی با توجه به اینکه طرح ۵۰۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی خوزستان در دو مرحله ۳۲۰ هزار و ۱۸۰ هزار هکتار در بیشتر شهرستان‌های تاریخی خوزستان انجام خواهد شد، پیش‌بینی می‌شود که میزان خسارت بسیار زیادت‌ر از احتمالات باشد.

با این حال در گفت‌وگویی که با تعدادی از مدیران عالی رتبه جهادنصر داشتیم آنها معتقدند که دوس‌تدار میراث‌فرهنگی هستند و پیگیری‌های آنها باعث شده تا مدیران و کارشناسان میراث‌فرهنگی پای مذاکره بنشینند. عالی‌ترین مدیر مربوطه، به بخشنامه‌ای اشاره کرد که تمام پیمانکاران را از همراه

۱۳۹۴ به بعد ملزم کرده تا در راستای حفظ منابع و آثار تاریخی خوزستان در حین اجرای عملیات پروژه‌ها در صورت مشاهده آثار تاریخی ضمن انجام استعلام‌های لازم مراتب را به

برنامه‌های تعریف شده و در جهت ایجاد یک

فرست مناسب برای نزدیکی هر چه بیشتر میان

مردم و موزه‌ها بازدید از موزه‌های تحت پوشش

وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع

دستی در روز ۲۸ اردیبهشت ۱۴۰۲ رایگان

خواهد بود و در همین جا از عموم مردم و

علاقه‌مندان به تاریخ و فرهنگ می‌خواهیم

تا برای دیدن آثار و گنجینه میراث فرهنگی

خوزستان روز ۲۸ اردیبهشت امسال را به

موزه‌گردی و لذت دیدن تاریخ و تمدن ایران

عزیز اختصاص ده‌ند.

گلگشت در موزه‌های خوزستان ۲۸ اردیبهشت رایگان است

برنامه‌های متنوع و فعالیت در مناطق مختلف استان خوزستان می‌حیاست و تمام تلاش مجموعه میراث فرهنگی خوزستان در اجرای هر چه بهتر برنامه‌های این هفته خواهد بود.

وی با اشاره به این موضوع که شعار جهانی امسال در روز موزه، «موزه ها، پایداری و حال خوب» است و بر مبنای آن «میراث فرهنگی؛ هویت ملی، نشاط اجتماعی» به عنوان پیام ملی هفته میراث فرهنگی انتخاب شده افزود:

سرپرست معاونت میراث فرهنگی خوزستان اعلام کرد: همزمان با ۲۸ اردیبهشت، روز جهانی موزه و آغاز هفته میراث فرهنگی، بازدید از موزه‌ها، پایگاه‌ها و بناهای تاریخی زیر نظر وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی، در استان خوزستان رایگان است.

غلامرضا سلمان‌پور گفت: در آستانه فرارسیدن هفته میراث فرهنگی و روز جهانی موزه‌ها، شرایط برای برگزاری یک هفته، شرایط برپایی

میراث فرهنگی ۳۰ اردیبهشت ماه ۱۴۰۲ سال دوازدهم شماره ۱۶۴۵

باستانی به پیگیری‌های خود برای جلوگیری هرچه بیشتر از تخریب محوطه‌های تاریخی ادامه بدهد.

در حالی که برای اجرای پروژه ۵۰۰ هزار هکتار از اراضی کشاورزی خوزستان دستاوردها، نتایج، مزیت‌ها، فواید و اثرات اجرایی طرح پیش‌بینی شده اما متأسفانه به آسیب‌های انجام شده در گستره تاریخی فرهنگی خوزستان اشاره‌ای نشده است.

خسارت این همه تخریب محوطه تاریخی در خوزستان را چه کسی خواهد داد؟ آیا به بند ۳ تفاهم نامه انعقاد شده

مابین اداره کل میراث‌فرهنگی خوزستان و شرکت جهاد نصر در خصوص استقرار نیروی کارشناسی باستان شناسی در محل‌هایی که احتمال باستانی بودن آنها می‌رود جامه عمل پوشانده می‌شود؟براساس بازدیدهای میدانی صورت گرفته، عملیات زهکشی انجام شده تعرض آشکار به تپه‌های تاریخی دهملا است و امیدواریم هر چه سریع‌تر این شرکت با انتخاب مشاور گامی در جهت حفظ محوطه‌های تاریخی بردارد.روستای باستانی دهملا از توابع بخش چم خلف عیسی شهرستان هندیجان در سمت غرب رودخانه زهره (دهملا بزرگ) با قدمتی به دوران اشکانیان و ساسانیان دارای ۹ تل (تپه) باستانی شناخته شده است.

شهرستان هندیجان در شرق خوزستان از بنادر مهم تجاری و صیادی این استان است.

مطرح شود.

سلمانپور ادامه داد: ۲۰ تا ۲۵ بنای ارزشمند درسطح این

شهرستان بصورت پاپولوت قرار گرفت‌ا تا در کنار ساماندهی

و حفاظت در معرض نمایش قرار بگیرد و بسته گردشگری

شهر موزه مسجد سلیمان نیز به سبب گردشگری استان

اضافه شود.

شناسایی ۱۴۰ اثر ناملموس در خوزستان

معاون میراث فرهنگی خوزستان ادامه داد: در سال‌های گذشته بالغ بر ۱۴۰ اثر ناملموس از استان خوزستان شناسایی در فهرست آثار ملی به ثبت رسیده که در مواردی گستره آثاری که به ثبت رسیده بین چند استان مشترک است.

وی افزود: در سال جاری حدود ۱۰ پرونده ثبت آثار را در دستور کار قرار دادیم که ۵ پرونده تکمیلی است و ۵

پرونده نیزبه ثبت ملی رسیدند، همچنین مواردی مانند

مهارت تهیه حلوا محلی در دزفول و شوشتر، مراسم

آیینی چوب زنی محرم، مراسم آیینی علم و یراق،

موضوع باورها و اعتقادات لرهای بختیاری در آستانره

شناسی، داش س‌ننی گاهشماری در حوزه فرهنگ

بختیاری در دستور کار است تا با مطالعات جامع وبا

مشارکت استان‌ها تبدیل به کتب محتوایی شاخص و

ویژه‌ای شود.

برنامه حفاظت از محوطه دستوا و گلالک در دستور

کار است

سلمانپور با بیان این که پایگاهی تحت عنوان پایگاه

باستان شناسی دستوا به پایگاه‌های استان اضافه شده

است، افزود: با شکل گیری این پایگاه کارهای حفاظتی

به شکل ویژه تر دنبال می‌شود که در این راستا ایجاد

اتاقک نگهدایی، پایش مستمر آثار و پاکسازی و تثبیت

سکوهای تدفین در محدوده گلالگ انجام شده است.

وی گفت: مردم محلی موضوعات مربوط به گلالک و

دستوا را رصد می‌کنند و نیاز بود که از ظرفیت مردم

استفاده کنیم که به صورت مستمر کارپایش را انجام

می‌دهند و تیم یگان حفاظت نیز کار سرکشی را انجام

می‌دهد و این اداره کل کارحفاظت و نجات بخشی را

در دستور کارخود در سال جاری قرار داده است.

هزاران محوطه، تپه و آثار تاریخی نیز در خود جای داده است.

وی افزود: به عنوان مثال در یک محوطه ۳۶ هزاره‌کنتاری بالغ بر ۲ هزار تپه تاریخی شناخته شده است، همچنین در محدوده شوش نیز در فاصله سال‌های ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۶ را شناسایی کرده ایم بالغ بر ۵۰۰ تپه تاریخی جدید و همچنین اشیاء تاریخی جدید که در انبارها و بعضا در موزه نگهداری می‌شود، شناسایی شده است.

مدیر کل میراث فرهنگی خوزستان با اشاره به این که خوزستان به لحاظ تاریخی و میراث فرهنگی شاهد تعدد آثاراست بیان کرد: خوزستان تاکنون دارای چهارمیراث جهانی است و به همین تعدادنیز ظرفیت معرفی شده برای این که در فهرست آثار جهانی واجد شرایط قرار بگیرند و از این نظر باید تشکیل پرونده داده شوند و درفهرست میراث جهانی ثبت شوند.

استان کارگاه فعال حفاظت و مرمت دارند، بیان کرد: در سال گذشته ۱۰۹ اثرمنقول مرمت شد که آماده ارایه در

موزه هاس‌تند و بالغ بر ۲۳شیء تاریخی نیز طبقه بندی

و ساماندهی شده است.

وی افزود: ساماندهی و طبقه بندی اشیاء بعد از ثبت و

ضبط مشخصات در یک فرمت استاندارد در سامانه جام که

سامانه ملی کشوراست، ثبت می‌شوند و اشیاء به عنوان

اموال ملی ثبت و ضبط می‌گردد که اگر در معرض حادثه

قرار بگیرند قابلیت پیگیری در سطح بین الملل را داشته

باشند.

خوزستان بهشت باستان‌شناسی است

ارسطو زاده با اشاره به این که خوزستان بهشت باستان

شناسی است، گفت: پنج بافت تاریخی ثبت شده در

فهرست آثار ملی در خوزستان قرار دارد و سه بافت دیگر

که به عنوان بافت‌های سنتی شناخته شده نیستند و شکل

صنعتی دارند نیز در استان داریم که از این نظر خوزستان